

Nieuw arrest Raad van State bedreigt grondwaterwinning door landbouw

2 APRIL 2021

Na een stikstofarrest heeft Vlaanderen nu ook een grondwaterarrest. Het was even onder de radar gebleven, maar de krant De Tijd signaleert nu dat de Raad van State op 9 maart een vergunning vernietigde voor grondwaterwinning die door de Antwerpse deputatie was toegekend aan het landbouwbedrijf Quiryne Agri Farming. Dit arrest kan verstrekkende gevolgen hebben omdat bedrijven hun vergunningen voor grondwaterwinning drien te verliezen.

Lees meer over: [water droogte](#)

Een nieuw 'shitdossier' voor Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA), zo noemt De Tijd het waterarrest dat de Raad van State velde. De lijst begint lang te worden: de bouwshift, het mestdossier, het stikstofprobleem en nu ook de grondwaterwinning die ter discussie staat. Net als in het stikstofdossier is het een rechtbank die de zaken op scherp stelt in het waterarrest en met een uitspraak een precedent stelt dat een hele regelgeving onderuit haalt.

Waar gaat het om? Het landbouwbedrijf Quiryne Agri Farming uit Merksplas (onderdeel van de Quiryne Group die onlangs nog [in opspraak wegens vermeende mestfraude](#), nvdr) had een vergunning aangevraagd voor het boren van een put voor grondwaterwinning. De deputatie van de provincie Antwerpen had die vergunning verleend, maar die werd begin maart door de Raad van State vernietigd.

Impact op Speciale Beschermingszones

De redenering van de rechtbank is dat de Europese habitatrichtlijnen vereisen dat bij iedere waterwinning wetenschappelijk wordt gecontroleerd of natuurschade wordt berokkend aan habitatgebieden, want die zijn immers vaak bijzonder kwetsbaar voor droogte. "Dit arrest houdt het gevaar in dat vroeg of laat geoordeeld wordt dat regelgeving niet of onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd is waardoor geen vergunningen voor waterwinning meer afgeleverd kunnen worden", zegt Demir. Volgens haar bestaat de kans dat ook vergunningen uit het verleden onderuit worden gehaald. De regelgeving bepaalt vandaag dat grondwaterwinningsprojecten van meer dan 500 kubieke meter per jaar een vergunning nodig hebben. De toetssteen om die vergunning te verlenen, is nagaan of er een effect is op de Speciale Beschermingszones. De regels gaan ervan uit dat wanneer het grondwater met minder dan vijf centimeter zou zakken, er geen effect is en dus worden vergunningen dan doorgaans toegekend.

In het nieuwe arrest stelt de Raad van State de wetenschappelijke onderbouwing van die vijf centimetergrens in vraag. "We zien ook dat 43 van de 46 Speciale Beschermingszones zich momenteel niet in een goede staat bevinden waardoor een daling van het grondwater er al snel een significant effect kan hebben", aldus de rechtbank.

Duidelijke parallellen met stikstofarrest

De argumentatie van de Raad van State in dit dossier en in [het stikstofdossier](#) vertoont dus bijzonder grote parallellen. Bovendien is het opnieuw landbouw dat hard dreigt getroffen te worden. De Tijd stelt dat landbouwbedrijven een leeuwendeel in het vergunde debiet voor de winning van grondwater hebben. Volgens Marijke Huysmans, professor hydrologie aan de VUB, klopt dit niet. Landbouw is de grootste gebruiker nà drinkwatervoorziening. Bijna twee derde van het grondwater wordt immers gebruikt als drinkwater.

Eind 2019 werd in totaal 382 miljoen kubieke meter per jaar opgepompt. Het aandeel van landbouw zit in stijgende lijn zijn, terwijl dat van de industrie en de drinkwaterproductie de voorbije jaren is gedaald. Zo zet de industrie sterk in op circulair watergebruik waardoor het grondwatergebruik van deze sector gehalveerd is. Waar industrie in 2000 nog de grootste gebruiker was van grondwater, na drinkwater, is dat nu landbouw geworden. Al zijn de verschillen tussen grondwatergebruik in landbouw en industrie niet zo heel groot.

“ Is de wetenschappelijke onderbouwing er niet, dan is het kwestie van tijd voor het juridisch kader helemaal onderuit wordt gehaald

Zuhal Demir - Vlaams minister van Omgeving (N-VA)

In De Tijd zegt minister Demir dat ze laat onderzoeken in hoeverre de vijf centimetergrens in het verleden wetenschappelijk onderbouwd werd. “Is die onderbouwing er niet, dan is het een kwestie van tijd voor het juridisch kader helemaal wordt onderuitgehaald”, klinkt het. Het gevolg daarvan is dat de regelgeving strenger zal moeten worden, want de lage grondwaterstanden baren zorgen. Dat bleek ook duidelijk tijdens de droogte van afgelopen zomer. En ook vandaag zijn de grondwaterreserves onvoldoende aangevuld.

Demir startte eerder al, samen met de Vlaamse Milieumaatschappij, met de opmaak van een voorstel om het beleid rond grondwaterwinningen bij te sturen in het kader van de Blue Deal. De focus ligt daarbij op de grootverbruikers. De minister laat weten dat ze nog voor de zomer een strenge regelgeving wil voorleggen aan de Vlaamse regering. Volgens haar bewijzen de grondwaterstanden dat we dringend moeten ingrijpen. “Ook het [probleem van illegale grondwaterwinning](#) moet aangepakt worden. Daarvoor willen we de boetes bij overtredingen fors optrekken. Drones en gps-tracking zullen ingezet worden voor de handhaving”, aldus Demir.

"Heel wat teelten worden onmogelijk zonder grondwater"

In De Tijd getuigen landbouwers Paul en Stéphanie de Cartier over het belang van grondwaterwinning voor hun activiteiten. In Arendonk baten de broers de Kruisberghoeve uit die voor de teelt van aardappelen, suikerbieten, uien, quinoa en brouwgerst, jaarlijks zo'n 250.000 kubieke meter water oppompt uit tien vergunde grondwaterputten. “Een verstrenging van de normen zou een ramp zijn. Dan kunnen we onze gewassen minder beregenen en gaan onze opbrengsten radicaal achteruit”, klinkt het.

“Als we in een droge zomer niet kunnen beregenen, dan zou ik van een hectare aardappelen maar 20 ton kunnen rooien, terwijl dat anders om 50 tot 60 gaat”, vertelt Paul de Cartier. Wanneer er niet kan beregend worden, is het vaak niet interessant om de grond te bezaaien of te beplanten. “Voor 80 procent van de teelten waarbij we geen garantie hebben dat we kunnen beregenen, beginnen we gewoon niet meer te telen. Gezien de kosten kunnen we dat risico niet nemen”, aldus Stéphanie de Cartier.

De broers begrijpen volledig dat boeren oog moet hebben voor het milieu. “Maar het stoort ons dat wij daarvoor de rekening moeten betalen. De landbouw wordt altijd afgeschilderd als vervuilend en waterintensief, maar iedereen blijft wel eten en verwacht dat tegen een lage prijs te doen”, zegt Paul de Cartier.

Zet recent arrest het Vlaamse stikstofbeleid op losse schroeven?

NIEUWS

De stikstofregelgeving voor landbouwbedrijven die uitbreiden is te laks en niet wetenschappelijk onderbouwd. Dat staat in een arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen dat De Tijd kon inkijken....

[26 FEBRUARI 2021](#) [Lees meer](#)

Bron: De Tijd / eigen verslaggeving

Beeld: Vlakwa

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [02 552 81 91](tel:025528191)
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[f screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)

[t screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)

[in screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)

© 2021 VILT vzw, all rights reserved

[Webdesign by Code d'Or](#)